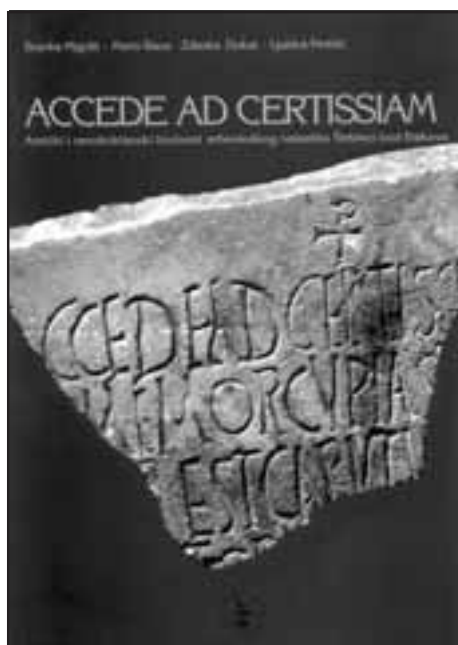

Accede ad Certissiam, Antički i ranokršćanski horizont arheološkog nalazišta Štrbinci kod Đakova

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
- Odsjek za arheologiju,
Zagreb, 1998., str. 156

»Pristupi u Certisiju« bio bi prijevod dijela natpisa na nedavno uočenoj kamenoj ploči, do sada jedinom epigrafičkom argumentu za ubikaciju Certisije na području Štrbinaca, arheološkom lokalitetu nadomak Đakova, a ujedno i naziv izložbe koju je organizirao Muzej Đakovštine, Odsjek za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Arheološki muzej u Zagrebu. Tijekom studenog i prosinca 1998. godine ta, za naše prilike impozantna izložba, mogla se pogledati u kripti đakovačke katedrale. Danas, kada su eksponati izložbe pohranjeni u depoe pojedinih muzeja, osim tragova utisnutih u memoriju onih koji su je posjetili, kao trajna vrijednost ostaje više nego instruktivan i vizualno dojmljiv katalog izložbe. U ovom kratkom prilogu upravo je o njemu i riječ.

Prilozi u katalogu, osim kataloških jedinica, koje su opće mjesto u toj vrsti publikacija, donose i nekoliko minuciozno pisanih tekstova (Branka

Migotti: »Povijest istraživanja Štrbinaca i pitanje ubikacije Certisije« i »Vrednovanje arheološke građe u svjetlu rimskodobnog i ranokršćanskog horizonta Panonije«; Ljubica Perinić: »Izvori o Certisiji«; Zdenka Dukat: »Nalazi novca« i Mario Šlaus: »Osteološka analiza antropološkog materijala«) u kojima se, s različitih pozicija, interpretiraju rezultati najnovijeg iskopavanja na štrbinračkom lokalitetu. Sadržaji desetak grobova motreni su u svjetlu dosadašnjih spoznaja o tom lokalitetu, ali i antičkim i ranokršćanskim nalazištima u drugim dijelovima Hrvatske i Europe. Ukazati na značajke svakog od nabrojanih radova u ovom prilogu naprosto nije moguće iako, uvjeren sam, znanstveni pristup problematici i kompetentnosti autora nisu za posljedicu imali uobičajenu hermetičnost, pa samim tim i njihovo iščitavanje ne zahtijeva veliko predznanje i poseban mentalni napor. Drugim riječima, tekstovi su dovoljno transparentni i prihvatljivi najvećem broju tzv. prosječnih čitatelja. Posebice se to odnosi na prikaz istraživanja lokaliteta Štrbinci od prvih Brunšmidovih istraživanja 1895. godine, pa sve do najnovijih otkrića koja su, zapravo, i bila poticaj za jednu cjelovitiju i na znanstvenim spoznajama utemeljenu studiju.

Rezultati do kojih se došlo analizama najnovijih iskopavanja (desetak grobova s očuvanim kosturskim ukopima, ranokršćanska freska i mnoštvo drugog materijala) još uvijek, čini se, nisu dostatni da se pouzdano utvrdi točna ubikacija rimskog naselja Certisije. Epigrafički spomenik s imenom Certisije, pronađen 1998. godine u Dijecezanskom muzeju u Đakovu, trebao je otkloniti svaku sumnju oko ovog pitanja, ali kako nisu zabilježene pojedinosti njegova nalaza problem je i nadalje ostao otvoren. Branka Migotti je mišljenja da »premda je gotovo izvjesno da (natpis) potječe od Štrbinaca ...zrno sumnje valja sačuvati. Temeljnim zadatkom istraživanja stoga i dalje ostaje konačno potvrđivanje davne pretpostavke o smještaju spomenutog rimskog naselja na tom mjestu.«

Borislav Bijelić